

Vakantiewerk en bijbanen

Wat voor soort werk mag een jongere doen? Vanaf welke leeftijd mag hij of zij bijvoorbeeld achter de kassa zitten? Welk minimumloon hoort bij die leeftijd? Zo zijn er talloze vragen waarmee de jongere die voor het eerst gaat werken te maken krijgt. Wat mag hij of zij van een werkgever verwachten? Maar ook: welke plichten heeft de werkgever?

Vakantiewerk en bijbanen geven jongeren gelegenheid om werkervaring op te doen en wat geld te verdienen. In geen geval mogen de veiligheid, gezondheid en ontwikkeling van jongeren gevaar lopen. Ook hun schoolprestaties mogen er niet onder lijden. Daarom bestaan er speciale regels voor arbeid door jongeren.

Wanneer mag een jongere werken?

Iedere jongere vanaf dertien jaar mag vakantiewerk doen of een bijbaantje hebben. De regels over het soort werk dat een jongere mag doen en over hoe lang hij of zij mag werken zijn afhankelijk van de leeftijd. Sowieso is een jongere tot en met het schooljaar waarin hij of zij zestien jaar wordt volledig leerplichtig.

Wat voor soort werk mag een jongere doen?

Hoe ouder een jongere is, hoe meer soorten werk hij of zij mag doen. Met name heeft dit te maken met veiligheid en het gevoel voor verantwoordelijkheid dat bij een bepaalde leeftijd past. Zo mag een dertien- of veertienjarige klusjes doen of helpen bij licht werk, maar nog niet in een fabriek werken of met machines. Ook moet er altijd iemand aanwezig zijn die op hem of haar let, bijvoorbeeld tijdens het verspreiden van folders of huis-aan-huisbladen. Vanaf vijftien jaar mag een jongere al zelfstandig avondkranten bezorgen of klanten helpen in een winkel. Om achter de kassa te zitten moet hij of zij zestien jaar zijn. Een jongere van die leeftijd mag bovendien met gevaarlijke machines werken. Er moet dan nog wel een oudere aanwezig zijn om te helpen of in te grijpen als dat nodig is. Vanaf achttien jaar mag een jongere elk soort werk doen.

Bij gevaarlijk werk dient een werkgever van tevoren aan de zestien- of zeventienjarige uit te leggen wat de risico's van het werk zijn. Als dat nodig is, moet hij ook voor beschermende kleding zorgen, zoals handschoenen, een bril, schoenen of een jas. Bovendien moet hij dit vastleggen ten behoeve van de Arbeidsinspectie.

In de regels voor het werk dat een jongere mag doen, spelen ook schoolprestaties een belangrijke rol. Omdat een jongere goed uitgerust in de schoolbanken moet zitten, mag een dertien- of veertienjarige op schooldagen minder soorten werk doen dan op vrije dagen, zaterdagen of in de vakantie. Op schooldagen mag hij of zij alleen oppassen bij familie of kennissen, of auto's wassen. Op andere dagen is het ook toegestaan om werk te doen zoals vakken vullen of groenten en fruit plukken.

Hoe lang mag een jongere werken?

Hoe lang een jongere mag werken, is afhankelijk van zijn of haar leeftijd. Ook hangt het ervan af van of hij of zij op een schooldag werkt of bijvoorbeeld op een zaterdag of in de vakantie.

Een **dertien- of veertienjarige** mag op schooldagen maximaal twee uur werken. Hij of zij mag niet voor zeven uur 's ochtends beginnen en moet om zeven uur 's avonds stoppen. Per week mag hij of zij niet meer dan twaalf uur werken. In vakanties is het toegestaan om zeven uur per dag te werken, maar nooit meer dan 35 uur per week en niet meer dan vijf dagen achtereen. Per jaar mag een jongere van dertien of veertien maximaal vier weken vakantiewerk doen. Aaneengesloten mag hij of zij niet meer dan drie weken werken. Zowel in schoolweken als tijdens de vakantie dient een jongere van deze leeftijd veertien uur rust per dag te hebben. Op zaterdag mag hij of zij maximaal zeven uur werken. Werken op zondag is op deze leeftijd niet toegestaan.

Voor een **vijftienjarige** gelden soortgelijke regels, maar met ruimere marges. Een jongere van vijftien die ochtendkranten bezorgt, mag bijvoorbeeld al om zes uur 's ochtends beginnen. Tijdens vakanties mag hij niet zeven, maar acht uur werken. En in totaal mag hij zes weken per jaar vakantiewerk doen. Per dag moet hij of zij twaalf uur rust hebben. Als dat bij de betreffende werkgever gebruikelijk is, mag een jongere van deze leeftijd ook op zondag werken. Wel dienen de ouders daarvoor schriftelijk toestemming te geven.

Een jongere van **zestien of zeventien** mag per dag maximaal negen uur werken en moet minimaal twaalf uur rust hebben. Tussen elf uur 's avonds en zes uur 's ochtends mag hij of zij niet werken. Per week moet een jongere van deze leeftijd minimaal 36 uur rust hebben. Hij of zij mag maximaal 45 uur per week werken met een gemiddelde van veertig uur per vier weken. De tijd dat deze jongere naar school gaat, wordt meegeteld als arbeidstijd.

Wat verdient een jongere?

Voor dertien- en veertienjarigen bestaat geen minimumloon. Voor jongeren vanaf vijftien jaar gelden vastgestelde bruto bedragen. Het minimumloon wordt tweemaal per jaar aangepast: op 1 januari en op 1 juli. Een jongere die werkt, heeft bovendien recht op vakantiedagen en vakantiegeld. Het vakantiegeld bedraagt meestal acht procent van het jaarloon. Het bedrag wordt meestal een keer per jaar uitbetaald maar is soms inbegrepen bij het uurloon.

Heeft vakantiewerk of een baantje gevolgen voor de kinderbijslag?

Een jongere van dertien tot vijftien jaar mag onbeperkt bijverdienen, zonder gevolgen voor de kinderbijslag. Een jongere van zestien of zeventien die thuis woont, mag per kwartaal maximaal 1196 euro netto bijverdienen. Verdient hij of zij meer, dan ontvangen de ouders geen kinderbijslag meer. Een uitwonende jongere van zestien of zeventien mag per kwartaal maximaal 1662 euro netto bijverdienen. Voor vakantiewerk in de maanden juni, juli en augustus mogen jongeren 1150 euro netto extra bijverdienen.

Wat zijn de voordelen van een contract?

Voor vakantiewerk of een baantje is een contract niet noodzakelijk, maar wel verstandig. In een contract staan alle afspraken die een jongere maakt met zijn of haar werkgever zwart op wit. Denk aan afspraken over de inhoud van het werk, maar ook aan afspraken over vakantiegeld. Een jongere met een contract, weet bovendien dat hij of zij verzekerd is tegen ziekte en ongevallen.

Kan een jongere geld terugkrijgen van de Belastingdienst?

Een jongere die vakantiewerk doet of een baantje heeft, betaalt mogelijk teveel belasting. Een deel van dit geld kan hij of zij terugvragen met het Tj-formulier van de Belastingdienst.

Kan een jongere worden ontslagen?

Een contract kan op verschillende manieren eindigen, bijvoorbeeld door ontslag te nemen of doordat een contract automatisch afloopt. Voor een aantal situaties geldt een ontslagverbod. Een jongere mag bijvoorbeeld niet worden ontslagen op grond van godsdienst, ras, geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd, politieke denkwijze of handicap.

Wat kan een jongere doen als hij of zij te maken krijgt met pesten, agressie of seksuele intimidatie?

Voor advies en informatie over hoe een jongere kan omgaan met vervelende situaties, kan hij of zij terecht bij verschillende organisaties:

- Het Juridisch Loket
- De Landelijke Organisatie Slachtofferhulp
- De Arbeidsinspectie
- Commissie Gelijke Behandeling

Meer informatie

Meer informatie over vakantiewerk en bijbanen is te vinden op www.szw.nl bij het onderwerp 'Arbeid door jongeren'.